

Gemeente
Haarlem

Duurzaamheidsmonitor 2019

Duurzaamheidsmonitor 2019

In de duurzaamheidsmonitor 2019 worden de effecten gepresenteerd uit 2018, aangevuld met de geleverde prestaties in 2019. In deze monitor blijft de focus op het thema energiegebruik, maar verbreden we de scope van woningen naar de gebouwde omgeving.

De sector Gebouwde omgeving omvat twee deelsectoren, namelijk de huishoudens (woningen) en de diensten (utiliteitsbouw). Grofweg hebben we het hier over woningen en overige gebouwen, zoals bijvoorbeeld kantoren, bedrijfsgebouwen, winkels, maar ook gebouwen met een publieke functie op het gebied van politiek, onderwijs, sport, cultuur. De twee deelsectoren, huishoudens en diensten, hebben vergelijkbare mogelijkheden om te verduurzamen.

Langetermijntrends

Haarlem wil in 2040 een aardgasvrije stad zijn. De CO₂ uitstoot van de stad moet worden verminderd. Om dat te bereiken wordt ingezet op het besparen van energie en op het zelf produceren van hernieuw-bare energie. De duurzaamheidsmonitor laat de lange termijn trends zien van deze doelstellingen. Het verloop van de trendlijn wordt beïnvloed door veel factoren, daarnaast zijn de effecten van maatregelen vaak pas op langere termijn zichtbaar.

Kortetermijnresultaten

Om de CO₂ uitstoot van de stad te verminderen, levert de gemeente diverse inspanningen. Zo wordt er ingezet op activiteiten die bijdragen aan bewustwording, bouwen en onderhouden van een duurzaam netwerk, advisering, stimuleren opwekking duurzame energie, ontwikkeling van een warmtenet en energiebesparing. Daarnaast wordt financiering voor verduurzaming en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen beschikbaar gesteld. De resultaten hiervan worden weergegeven in de vorm van prestaties. Dit zijn voornamelijk de directe resultaten van de activiteiten waar de gemeente invloed op heeft.

Bron

De data met betrekking tot de Effectindicatoren worden uit de Klimaatmonitor van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gehaald. Deze komen, afhankelijk van de indicator, pas anderhalf jaar na dato definitief beschikbaar. De data van Verkeer en vervoer is vertraagd. Hiervoor een aanname gedaan op basis van constante waarden over de jaren. De monitoring van de prestatie indicatoren wordt gedaan door de gemeente zelf. De data komen in het voorjaar beschikbaar over het voorafgaande kalenderjaar. Voor de duurzaamheidsmonitor worden de meest actuele data gebruikt, dat zijn in dit geval de effectresultaten uit 2018 en de prestatieresultaten uit 2019.

Meer informatie

De hoeveelheid informatie die deze monitor bevat is bewust beperkt gehouden. Er zijn tal van indicatoren die informatie verschaffen over duurzaamheid. Het doel van een monitor is niet om alle data die beschikbaar zijn te presenteren. De gekozen indicatoren raken de kern van de doelstellingen van de energietransitie. Aan de hand van deze selectie indicatoren kan de voortgang op de doelstellingen worden gemeten. Wie dieper de cijfers in wil duiken wordt verwezen naar [de Klimaatmonitor](#).

Doelen:

CO₂-uitstoot halveren in 2030 tov 1990

Aardgas naar nul in 2040

Duurzame energie-opwek vergroten

Haarlemmers bewust maken

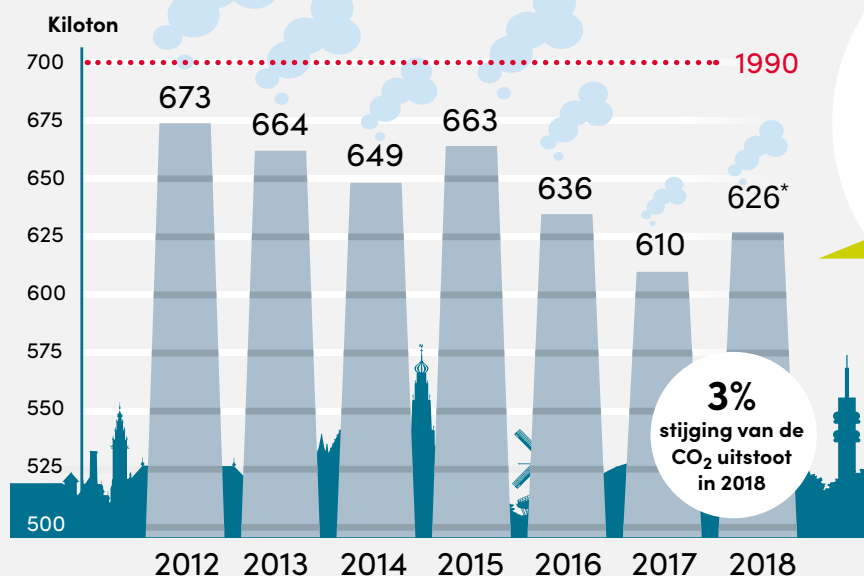

Ondersteunen van initiatieven en innovatie

Effecten 2018

Haarlem heeft de ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn. De CO₂ uitstoot van de stad moet verminderen. In 2018 is de totale CO₂ uitstoot in Haarlem met circa 3 % toegenomen, ten opzichte van 2017. De toename in de CO₂-uitstoot is volledig toe te schrijven aan een hoger energieverbruik van de commerciële dienstverlening. Ondanks de toename in de totale CO₂-uitstoot in 2018 is er nog steeds sprake van een dalende trend in de periode 2012-2018. Daarnaast is de waarde van 626 kiloton voor 2018 ruim 10% lager dan de referentiewaarde van 700 kiloton in 1990. Het grootste deel (73%) van de totale CO₂ uitstoot in Haarlem wordt veroorzaakt door het gebruik van aardgas in de gebouwde omgeving, voor het verwarmen van woningen en gebouwen (utiliteit). De woningen zijn hierbinnen de grootste groep (76.000 huishoudens) en daarom een belangrijke doelgroep voor verduurzaming.

Totale CO₂-uitstoot Haarlem

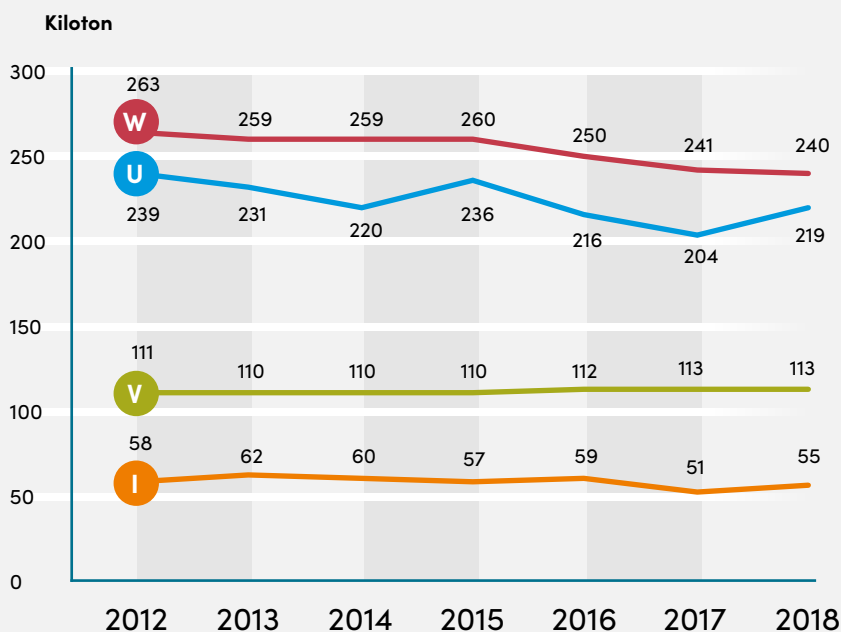
Doel:

halveren
in 2030
tov 1990

* op basis van beschikbare data en een aanname van de CO₂ uitstoot van Verkeer en Vervoer.

CO₂-uitstoot **w**oningen, **u**tiliteit, **v**erkeer* & **i**ndustrie

Wist je dat...

het CO₂-equivalent van andere broeikasgassen als methaan (CH₄), lachgas (N₂O) en fluorhoudende gassen (F-gassen) totaal circa 3% bedragen?

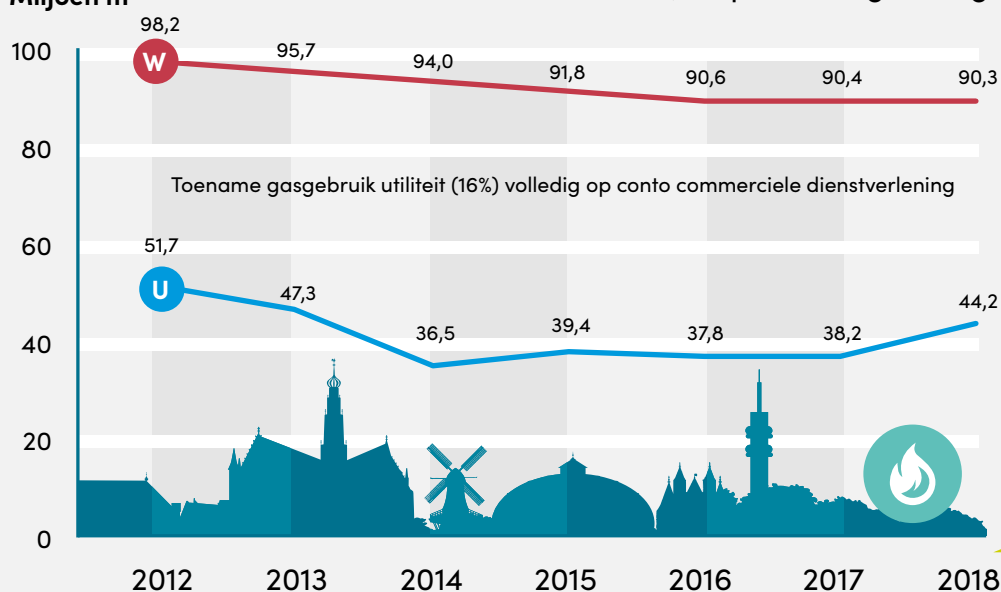
Effecten 2018

Om de CO₂ uitstoot van de stad te verminderen wordt ingezet op het verminderen van het energieverbruik. De woningen verbruiken, ten opzichte van de utiliteitsgebouwen, het meeste aardgas voor verwarming. Het doel is door te isoleren circa 30%-50% energie te besparen op het verwarmen van woningen en gebouwen, voor de resterende 50%-70% duurzame warmte in te zetten zodat we in 2040 aardgasvrij zijn.

Aardgasverbruik **w**oningen en **u**tiliteit

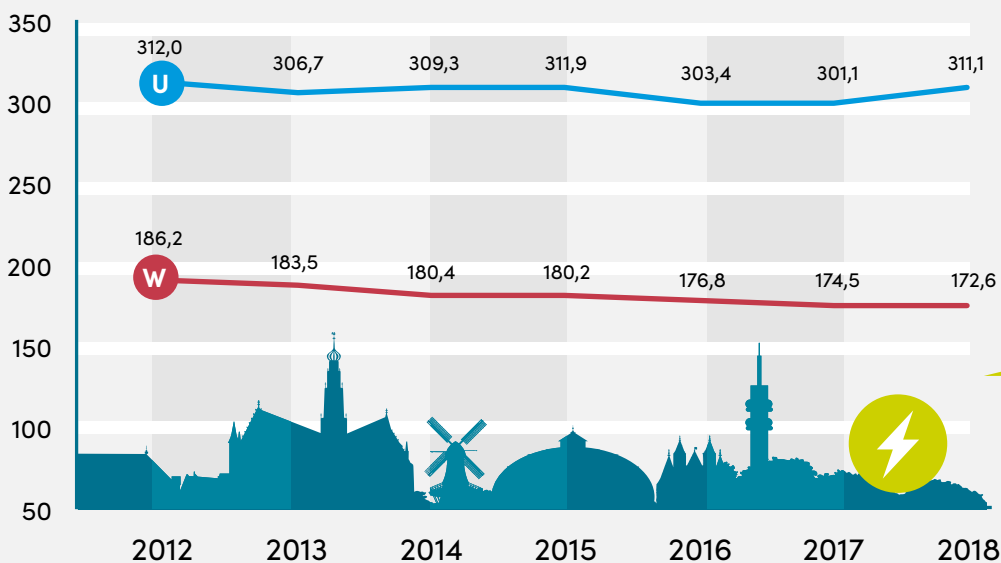
Miljoen m³

(temperatuur gecorrigeerd)

Elektriciteitsgebruik **w**oningen en **u**tiliteit

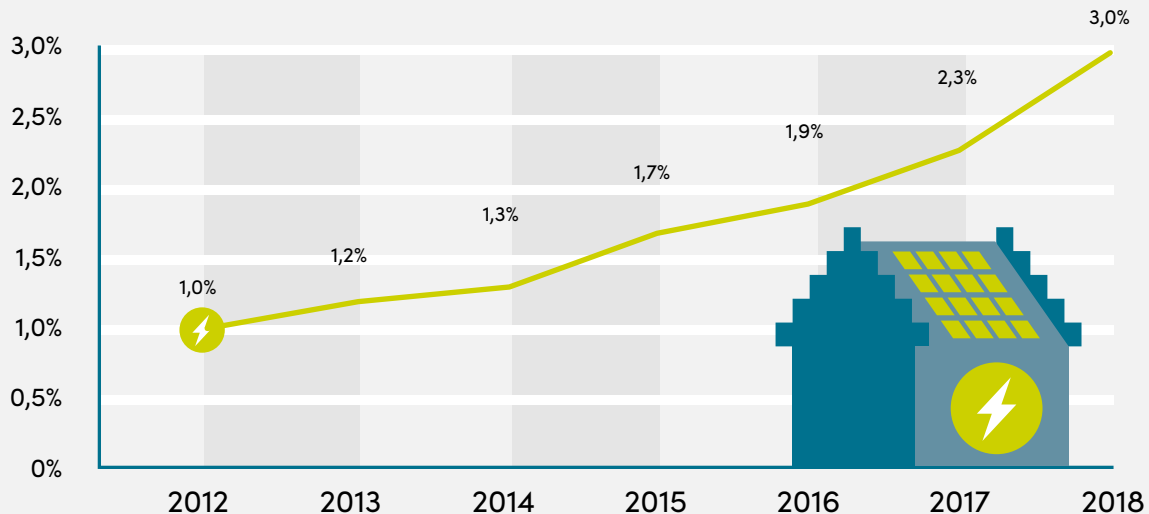
Miljoen kWh

Effecten 2018

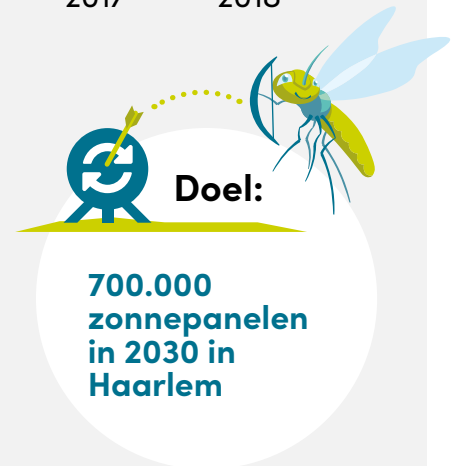
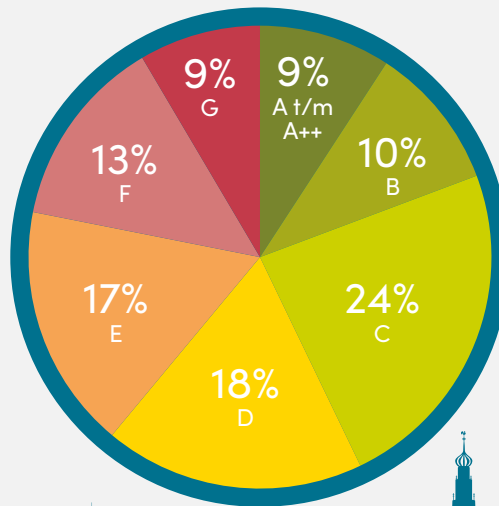
Het beperken van het aardgasverbruik is een speerpunt. De gemeente heeft de ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn. Om de woningen en gebouwen te verwarmen stapt Haarlem over op duurzame bronnen, zoals bijvoorbeeld aardwarmte, warmte uit oppervlaktewater, restwarmte van datacenters en de toepassing van (hybride) warmtepompen. Door het beperken van aardgasverbruik zal het elektriciteitsverbruik enigszins toenemen. Ook voor de benodigde elektriciteit worden duurzame bronnen gebruikt. De afgelopen jaren is de productie van duurzame elektriciteit binnen Haarlem al flink gestegen.

% hernieuwbare elektriciteit

Verdeling geldig* energielabel

*cijfers 2019

CO₂
↓

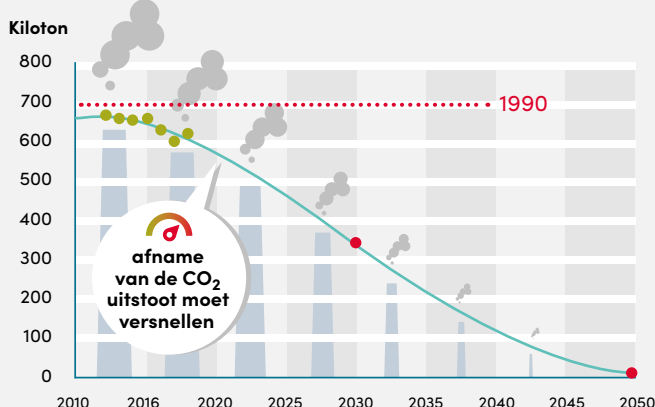
Wist je dat... In Haarlem zijn er in 2018 circa 11.000 zonnepanelen geplaatst. Voorbeelden: Boerhaavebad (540 stuks), Lyceum Sancta Maria (430 stuks), collectief zonnedak Nova College (500 stuks). Eind 2018 liggen op ca. 5% van de daken van woningen in Haarlem zonnepanelen.

Liggen we op koers?

De behaalde resultaten in Haarlem op het gebied van CO₂-uitstoot, gasverbruik en hernieuwbare energie in de periode 2012-2018 zijn hieronder in beeld gebracht en vergeleken met de lokale en landelijke doelstellingen in de toekomst.

In de landelijke klimaatmonitor van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kunnen de resultaten voor Haarlem worden vergeleken met die van andere gemeenten.

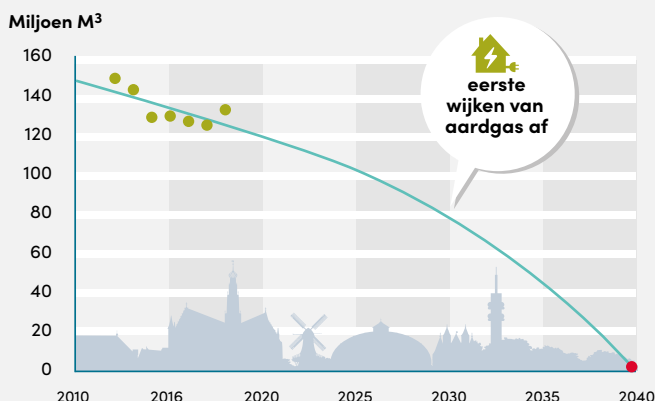
🔄 Totale CO₂-uitstoot | behaald en toekomstdoelen

De totale CO₂-uitstoot in 2018 is ruim 10% lager dan de referentiewaarde van 700 kiloton uit 1990. Volgens de landelijke doelstelling moet de totale CO₂-uitstoot in 2030 zijn gehalveerd ten opzichte van de uitstoot in 1990. In 2050 moet dit vrijwel nul zijn. De resultaten van de afgelopen jaren laten een dalende trend zien.

In de komende jaren moet de afname van de CO₂-uitstoot verder versnellen om de toekomstdoelen te behalen.

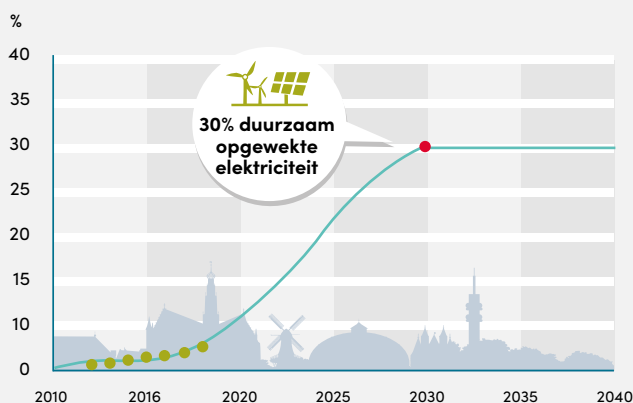
🔥 Gasverbruik woningen en utiliteit | behaald en toekomstdoel

De landelijke doelstelling is om in 2050 geen aardgas meer te gebruiken. De doelstelling van Haarlem is ambitieuzer: geen aardgas meer in 2040. Ondanks de toename van het gasverbruik in 2018, ten opzichte van 2017, is dit nog steeds mogelijk.

In uiterlijk 2021 worden de eerste wijken in de stad aangewezen om in 2030 volledig van het aardgas af te zijn.

🔄 % hernieuwbare elektriciteit | behaald en toekomstdoelen

Volgens de huidige verwachting kan in 2030 circa 30% van de benodigde elektriciteit binnen de stad duurzaam worden opgewekt door alle geschikte daken, parkeerterreinen en gevels te voorzien van zonnepanelen en door de beperkte toepassing van windenergie.

De komende jaren moet de versnelling van de ontwikkeling van hernieuwbare elektriciteit zich voortzetten om dit doel in 2030 te halen.

Bewustwording

Bewustwording is de eerste stap in de energietransitie. Zonder deze stap geen actie. Om de bewustwording onder de Haarlemmers te vergroten zijn veel activiteiten ondernomen.

Met de bewustwordingscampagne 'Haarlem wordt steeds gasvrij' en de Groene Mug campagne bereiden we Haarlemmers voor op een duurzame toekomst. Zeventien plaatselijke ambassadeurs zijn bereid om mensen thuis te ontvangen in hun aardgasvrije woning. Deze campagnes, social media-kanalen, de Groene Mug nieuwsbrief en de samenwerking met partners en bestaande wijkinitiatieven heeft geleid tot ruim 24.000 online bezoekers.

De nieuwe generatie Haarlemmers zit nu in de schoolbanken. Daarom is er veel aandacht voor onderwijs over duurzaamheid. In totaal hebben bijna 5.500 leerlingen via Natuur- en Milieu Educatie les gehad over energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Steeds meer scholen organiseren zelf projecten over duurzaamheid. Ook is de kinderkrant Jong023 gelanceerd, waarmee elke maand 6.300 leerlingen worden bereikt.

In 2019 is de gemeente, samen met de organisatoren van verschillende Haarlemse festivals, een samenwerking aangegaan met Green Events. Daarover informeren, verbinden en faciliteren we en delen we kennis. Sinds drie jaar is de zwerfafvalcampagne bij grote evenementen als Bevrijdingspop, Koningsdag en Bloemencorso actief met de Groene Muggen clean teams. In 2019 heeft de gemeente een eigen voorraad hardcups gekocht, de zogenaamde Festivalmaatjes, en verhuurt deze nu tegen gereduceerd tarief bij evenementen.

Inwoners van Haarlem blijven zeer actief in de energietransitie. Nieuwe initiatieven zoals de Groene Kroon Duurzaam en de Witte Heeren Gasloos brengen het totaal op ca. 20 actieve bewonersgroepen. We stimuleren onderlinge kennisdeling en betrekken de initiatieven bij onze plannen in de wijken.

12.856

offline
bezoekers

24.424

online
bezoekers

53

evenementen

31x

inzet Groene
Muggenteam

5.491

leerlingen bereikt
met lessen

20

actieve bewoners-
groepen

Energiebesparing & advisering

Na bewustwording is het belangrijk dat ook vervolgstappen genomen worden. Op de website www.haarlem.nl/gasvrij kun je alles vinden over de verschillende oplossingen en lees je over ervaringen van bewoners. Samen met partners in de stad adviseren en stimuleren we inwoners om energiebesparende maatregelen te nemen. Dit gebeurt zowel online als offline.

Het Duurzaam Bouwloket (DBL) geeft onafhankelijk advies over duurzaam (ver)bouwen, energiebesparing en energie opwekken. Het DBL is een onafhankelijke intermediair tussen bewoner, ondernemer en overheid. Ruim 3.000 unieke bezoekers uit Haarlem hebben afgelopen jaar een bezoek aan www.duurzaambouwloket.nl gebracht.

Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een warmtenet voor Schalkwijk en de potentiële warmtebronnen zijn onderzocht. De bewoners zijn betrokken via de klankbordgroep Meerwijk Aardgasvrij.

De Stichting Huizenaanpak (SHA) heeft afgelopen jaar circa 150 adviesgesprekken gevoerd. Ook heeft de Huizenaanpak goed bezochte informatiebijeenkomsten voor VvE's en een collectieve aankoop van zonnepanelen georganiseerd.

In het duurzaamheidsloket van de kweektuin kan je welke vrijdag terecht voor advies. Afgelopen jaar zijn 90 gesprekken gevoerd. De Klimatroute voerde bij de detailhandel 100 energiescans uit bij de energiecoaches hebben afgelopen jaar ruim 400 energieadviezen gegeven bij bewoners thuis.

553

adviezen
DBL

152

adviezen
showroom SHA

402

adviezen energie-
coaches

90

adviezen
duurzaamheids-
loket

100

energiescans
detailhandel
Klimatrout

150

adviezen gemeen-
telijke vastgoed

Prestaties 2019

Financiering

Om energiebesparende maatregelen te financieren kan, naast landelijke regelingen, ook gebruik gemaakt worden van de gemeentelijke duurzaamheidslening. De duurzaamheidslening is een succes. In september 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het verhogen van het bestedingsplafond van twee miljoen naar vier miljoen euro.

In maart 2019 heeft het college subsidie beschikbaar gesteld om particuliere woning-eigenaren te stimuleren en te ondersteunen hun woning aardgasvrij te maken. Gedurende het jaar

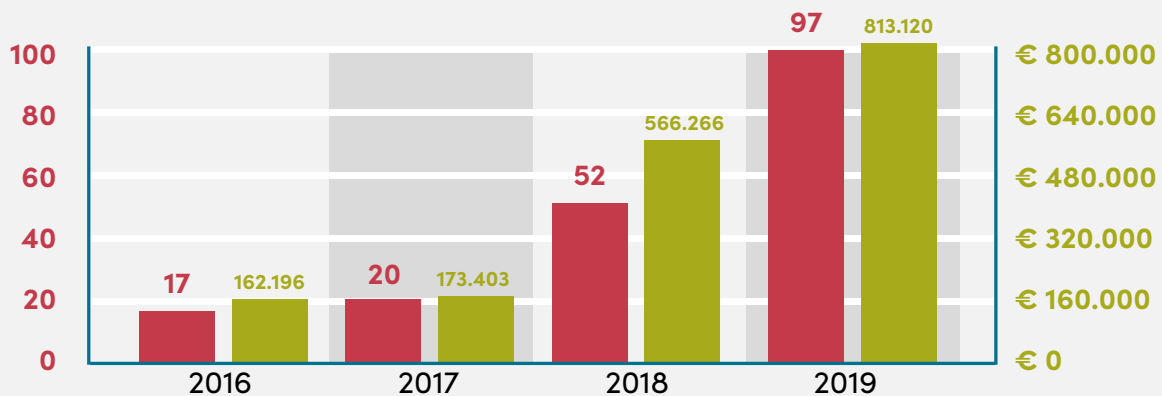
werd duidelijk dat de aanlooptijd, die nodig is om voor deze regeling in aanmerking te komen, erg kort was. De regeling is aangepast en met een jaar verlengd.

Aantal afgesloten leningen

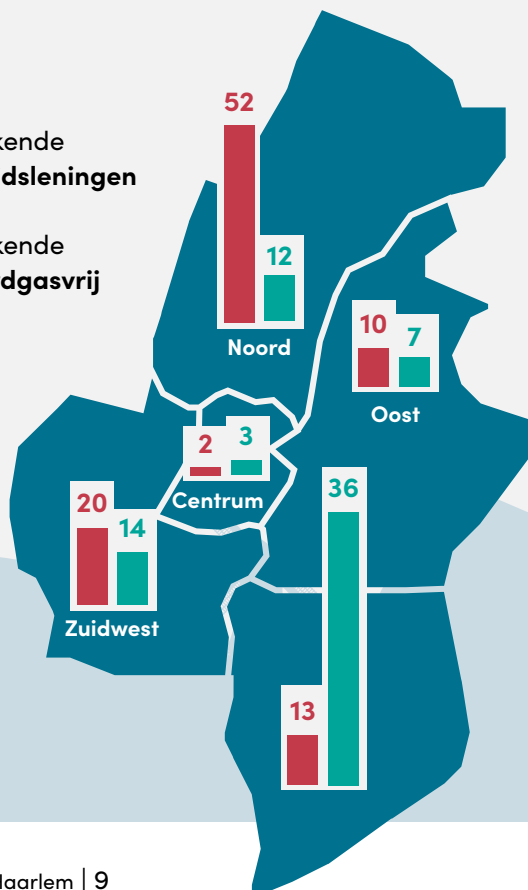
totaal leenbedrag

Aantal toegekende duurzaamheidsleningen

Aantal toegekende subsidies aardgasvrij

Wist je dat...

In 2019 € 130.000 aan subsidie is verstrekt aan 72 huishoudens voor het aardgasvrij maken van hun woning?

Gemeente Haarlem
Leefbaarheid en Initiatiefbudget

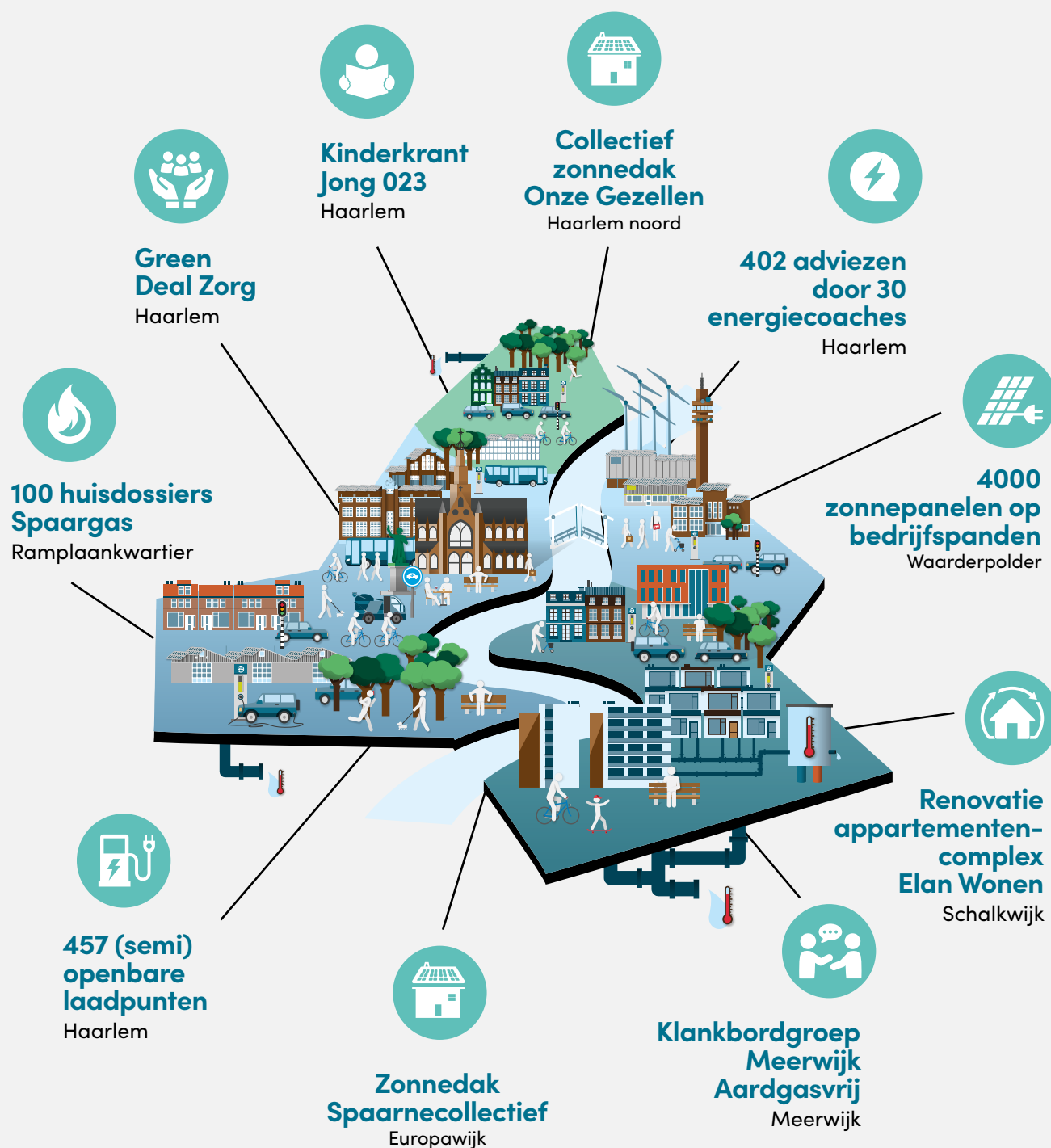

Duurzaamheidslening

Projecten op de kaart

Verspreid over Haarlem worden projecten uitgevoerd om energie te besparen, energie op te wekken en om van het aardgas af te gaan. Een aantal projecten uit 2019 zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Bronnenlijst effecten 2018

www.haarlem.nl/gasvrij

www.haarlem.nl/degroenemug

www.haarlem.nl/duurzaamheidslening

www.haarlem.nl/subsidiegasvrij

**Gemeente
Haarlem**

Dit is een uitgave van Gemeente Haarlem
31 maart 2020

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel: 14023

Haarlem.nl